

Ionel Costin

Radu Romanescu

CHRISTOS METSKAS

Odissea unui învingător

ARAD - 2017

Ionel Costin

Radu Romanescu

CHRISTOS METSKAS
ODISEEA UNUI ÎNVINGĂTOR

***Mulțumim Old Boys UTA (președinte Gheorghe Vaczi)
și Asociația TUCOS (fondată de familiile Cosma și
Țucudean) care, prin eforturile lor, au făcut
posibilă apariția acestei cărți.***

Copertă și tehnoredactare:

Dragoș Salvețiu

Tipar:

CARMEL PRINT&DESIGN S.R.L.

Cuvânt înainte

„Fotbalul este unul dintre sporturile reprezentative care consumă iubire și vinde imagine. În fotbal, marea performanță se naște dintr-un dram de talent, ani de muncă și sacrificii, dar și dintr-un sâmbure de noroc și un dram de nebunie”, ne spunea, parcă mai ieri, Tiberiu Țiganu, cronicarul sportului arădean.

Sportul înseamnă, printre altele, ambiție, prietenie, bucurie, educație, unitate și, nu în ultimul rând, competiție.

Credem că așa a fost sportul considerat încă din Grecia antică, unde, începând cu anul 776 Î.H., s-au desfășurat primele întreceri din cadrul Jocurilor Olimpice, în fapt, o încununare a virtuților umane la care participau cei mai buni sportivi.

De acolo, din vechea Elláda, a pornit și Christos Metskas eroul din paginile acestei cărți. Plecat dintr-o parte a lumii unde la tot pasul se simte și se respiră istorie și civilizație, venit din locul unde pe drept cuvânt se spune că este leagănul civilizației europene, Christos Metskas a ajuns în patria mioriței, a românului *„nepăsător, necalculat, surázător, increzător în Dumnezeu”*, cum îl descria Mircea Vulcănescu, și a spiritului latin de factură provincială, unde de cele mai multe ori suflul occidental ajunge mai târziu sau niciodată.

Plecat cu familia în pribegie din pricina războiului civil dintre armata guvernamentală greacă și armata democrată a Greciei (ramura militară a partidului comunist grec), Metskas a avut mult de suferit. Din regiunea Kastoria pornește spre Albania, traversează Iugoslavia și apoi ajunge în România.

În orașul de pe Mureș ajunge în anul 1957. Tocmai ce trupele sovietice staționate în România din anul 1944 se retrag către casă. Tot pe atunci, nava spațială Sputnik 2, având-o la bord pe cățelușa Laika, ajunge în spațiu. Vremuri de demult.

La Arad este înregimentat în marea echipă de fotbal înființată de către baronul Francisc Neuman, galonată la aceea dată cu patru titluri de campioană

și două Cupe ale României. Este vorba despre imperiala UTA. Coechipier cu Szucs, Băcuț, Igna, Jenei, Tăucean, Floruț, Pantea, Țârlea, Czako, Koszka, Seres, Izghireanu, Pârcălab, Farmati, Biro, Domide, Axente. Respiră același aer al vestiarului împreună cu Ioșif Petschovsky, cel mai bun fotbalist român din toate timpurile.

Fotbalist serios, cu un bun control al mingii și cu un plasament remarcabil, Christos Metskas joacă la UTA cu ușurință atât pe postul de înaintaș sau mijlocăș, iar în ultima parte a carierei este fundaș central. Adună la UTA 217 meciuri în Divizia A, cifră care îl situează pe un onorant loc 9, într-o ierarhie unde îi devansează pe consacrații Mercea, Țârlea sau Farmati.

De-a lungul timpului are ca adversari nume mari din fotbalul românesc, adevărați colecționari de trofee la echipele lor de club. Joacă împotriva lui Alexandru Apolzan, Mihai Ionescu, Gheorghe Constantin, Mircea Dridea, Constantin Frățilă, Vasile Copil, Titus Ozon, Alexandru Boc, Gheorghe Cacoveanu, Emil Avasilichioaie, Florea Dumitrache, Viorel Mateianu, Cornel Dinu, Rică Răducanu, Dan Coe sau Ion Oblemenco.

Mai apoi, Christos Metskas a bătut un cui în peretele camerei dinspre răsărit, acolo lângă tabloul cu zeița Pallas Atena, unde și-a pus ghetetele de fotbalist și s-a apucat de antrenorat. Și a făcut-o cu folos. A șlefuit veritabile talente, cele mai multe adunate de prin cartierele Aradului. A adus pe dreptunghiul verde, englezesc, jucători care au făcut cinste orașului care a dat României atâtea generații de sportivi de excepție.

Aici, în frumosul oraș din câmpia de vest, soarta a destinat ca „grecul”, apatridul (cum se alintă câteodată), să-și vadă mai departe de viață, după multe momente de pribegie, de suferință, de cumpănă, apărute odată cu plecarea din Grecia natală.

Fotbalul, Aradul și UTA i-au oferit lui Christos Metskas împlinire, satisfacții și multe bucurii alături de prieteni adevărați. O viață închinată fotbalului, o plecaciune pentru orașul de adopție și o dragoste eternă – UTA.

Autorii

PATIMILE LUI CHRISTOS

Fotbalistul Bătrânei Doamne anilor 1957-1969 a trăit o viață desprinsă parcă dintr-un roman de aventuri. Începe în Grecia. Nu calmă, ca azi, deși Marea Egee era la fel de albastră, iar Olimpul tot așa de mândru și misterios. „Tărâmul zeilor” era zguduit de lupte interne. Europa se refăcea după al doilea război mondial, dar vechea Eladă era câmp de luptă între regaliști și comuniști. Mai departe, povesteste Christos Metskas.

Grecia

1947. Satul Slimnitsa, din regiunea Kastoria. Aveam 12 ani. Familia mea era printre cele mai bogate din zonă, dar războiul civil ne-a obligat pe toți să ne refugiem în Albania. Toate satele din spatele frontului partizanilor au rămas pustii. Ce aveam mai bun am băgat într-un cufăr, îngropat în curte. Când m-am întors, n-am mai găsit nimic. Caii rămăseseră în gospodării și tropăiseră atunci când casa a fost controlată. Sub copitele lor, pământul a sunat altfel, și s-au prins că sunt lucruri ascunse acolo.

Albania

Comuniștii ne-au ordonat să trecem granița definitiv. Am plecat pe jos, până în Albania. O lună a durat drumul până la Prenjes, unde ne-am oprit. Am locuit în barăci de beton, construite de armata italiană. Nu aveau acoperiș, am pus pături deasupra. Așa am trăit patru luni de zile.

Pe noi, copiii, ne-au adunat la școală.

În timpul liber, jucam fotbal. Jucam cu noi și grănicerii din Creta. Am îndrăgit mingea de mic copil, pe atunci eram portar într-un campionat al coloniilor grecești!

Dar Albania n-a mai făcut față evenimentelor și s-a dat ordin să trecem în țările socialiste de atunci. Urma să ne împrăștiem, eu am plecat spre România. Am traversat Yugoslavia, pe care, în 1948, Tito a rupt-o de socialism. Într-un tren de marfă, pe jos puseseră paie. Educatorii ne-au pregătit.

- Să nu vorbiți, dacă află Tito ne trimite acasă pe toți!

Am intrat în România pe la Stamora Moravița. Aici ne aștepta un tren de persoane cu câte o soră de Cruce Roșie la fiecare compartiment.

România

Ne-au împărțit, eram câte opt copii la o soră medicală. Ne-au dus la Timișoara și, de acolo, cu camioanele, la Orăștie. Acum e sediul armatei în clădirea unde locuiam noi, o colonie de vreo 200 de copii greci. În paralel cu limba greacă învățam și limba română.

S-a dat apoi o lege care îi obliga pe toți care împliniseră 14 ani să se întoarcă înapoi în Grecia, să lupte pe front. Fratele meu a trebuit să plece. Am vrut să merg cu el, le-am spus că sunt mai mare cu un an, dar nu m-au luat. Până la urmă, și-au dat seama că mureau acolo copii nevinovați și i-au rechemat. Dar fratele meu n-a mai venit în România, a ajuns în Polonia.

La școală

Prin 1949, ne-au trimis la Ștefănești, să facem muncă voluntară. Aici mi-am regăsit sora, care stătuse în Cluj. Ajutam la construcția blocurilor. Jucam, pe lângă fotbal, și handbal, și volei, cam orice sport. Un an mai târziu, s-a dat dispoziția ca toți copiii să fie calificați într-o meserie, în școli profesionale. Am mers la Craiova, la Școala Profesională Electroputere, jucând și în echipa lor de fotbal. Aveam 16 ani, dar evoluam și pentru seniori. Directorul școlii juca portar, eu am trecut inter. Mi-a plăcut golul tot timpul. La juniori, eram 16 greci în echipă!

După ce am terminat, s-a decis ca toți care aveam media peste 8 să fim trimiși la școli medii tehnice. Așa am ajuns la Școala „Iosif Rangheț”, din București. Avea grijă Crucea Roșie Internațională de noi. Primeam de la ei câte două cămăși pe an și, odată la trei ani, un costum, adică haină și pantaloni.

Spre UTA

Petre Dragomir, un coleg de echipă, le trimitea scrisori anonime celor de la Flamura Roșie Arad, așa cum se numea UTA atunci. Le scria ceva de genul „există la Giurgiu un băiat foarte talentat, Dragomir, trebuie să-l vedeți neapărat”. După mai multe epistole, Grechner, conducătorul UTA-ei, a decis să vină la Giurgiu să-l vadă.

Când a ajuns, a intrat într-un restaurant, să mănânce. Ospătarul l-a simțit că nu e de prin partea locului.

- Ce faceți la noi?
- Am venit să văd un fotbalist, pe Dragomir.
- Stați să-l vedeți pe Metskas!

Era într-o miercuri. Eu, sâmbăta, eram programat la croitor, unde trebuia să ridic un palton făcut cadou de club.

Joi, Grechner a venit la antrenament.

- Să-l chemi și pe Metskas cu tine la discuții, i-a zis lui Dragomir, după ce ne-a văzut la lucru.

- Nu vrei să vii la Arad?, m-a întrebat.
- Cum să merg?

Eram văzut ca un prinț la Giurgiu, dacă mergeam într-un local, totul era gratis. Nu mă lăsau să plătesc consumația.

- Vii duminică la ora 8 la București dacă te răzgândești.

Conducerea clubului aflate de discuție, dar nu știuse că voiam să rămân pe loc. Sâmbătă, când am mers la croitor, aflu că s-a dat dispoziție să nu-mi dea paltonul. „Bine, mersi”, le-am zis.

Am urcat în cameră și mi-am făcut valiza.

- Ce faci, nea' Metskas? - îmi spune juniorul Angheluș, care stătea cu mine în cameră. Așa îmi spunea, deși el avea 16 ani și eu 18! Eram titular la echipa mare.

- Plec, ce să fac!

I-a spus președintelui, dar eu a doua zi eram în București, la Gară, cu Dragomir. Așa am ajuns la UTA. După testarea făcută de Petschovsky, Farmati și alții, pe mine m-au oprit la echipa mare, pe el doar la juniori. N-a vrut, așa că a plecat la Petrolul Ploiești.

Dezlegarea în jambieră

Dar nu puteam fi legitimat de UTA! Cei de la Giurgiu nu mi-au dat dezlegarea și nu puteam să joc în meciuri oficiale pentru Arad, altfel riscam să fiu suspendat doi ani. M-au chemat să joc și în retur la Giurgiu.

Cei de la UTA mi-au spus să merg, dar să fiu sigur că voi primi dezlegarea. Primul meci era împotriva Locomotivei Galați. Eram bine pregătit, fusesem cu UTA într-un turneu amical în Germania. Eram în autobuz, echipat de joc, când i-am cerut conducătorului hârtia.

- Mi-ați promis dezlegarea.
- După meci, mi-a răspuns.
- Atunci nu joc!, și am început să îmi dau jos echipamentul.
- Fie, ia-o, numai intră pe teren!

Am luat-o și m-am gândit unde s-o ascund, să nu-mi dispară. Am băgat-o în jambieră și am jucat așa. Am dat două goluri și am câștigat 2-1.

Revoluția lui Cibi Braun la UTA

În 1958, eram legitimat la UTA. Eugen Mladin a fost antrenor, iar după trei luni a venit Cibi Braun. Promovaseră la prima echipă Țirlea, Koszka și Igna, iar Braun revoluționase fotbalul. Din clasicul sistem WM, a trecut la 1-3-3-4. Petschovsky, Dușan și Băcuț fuseseră dați afară de conducători, care voiau să întinerească echipa, dar Braun l-a cerut înapoi pe Petschovsky, pe care conta la mijlocul terenului. Echipa tip de atunci: Coman – Szucs, Kapas, Seres, Farmati – Koszka, Petschovsky, Igna – Jurcă, Țirlea, Metskas, Tăucean. Dacă Steaua nu ne-ar fi bătut la București, am fi fost campioni.

Toți bărbații semănau cu el

Tot în 1958, UTA trebuia să plece într-un turneu. Siria, Liban și Egipt. Singura rută cu avionul era București – Sofia – Atena – Beirut. Ajungeam în Grecia prima dată după plecare! Lucrurile însă nu erau liniștite și, pe aeroport în Atena, mi s-a spus că e mai bine să nu vorbesc grecește. Colegii mă strigau „Miklos”. Doi grăniceri studiau tabelul, era un pașaport colectiv și unul din jucători nu primise viza.

- Metskas!, a strigat unul din grăniceri.

Cibi Braun a sărit ca ars. L-am liniștit, dându-mi seama că mi-au spus doar că putem să trecem granița.

- Ești grec?

- Părinții mei sunt greci.

- Și limba unde ai învățat să o vorbești așa bine?

- La Liceul Grec din București!

- E o limbă cum o înveți doar în țara ta. Dar treci.

Se încheiase cu bine.

Aveam adresa unchiului meu, care locuia în Atena. Era într-un carnetel, dar îl uitasem într-un alt costum. Am stat trei zile acolo și, când mergeam pe stradă, mi se părea că toți bărbații semănau cu unchiul meu, dar n-am îndrăznit să-i întreb...

UTA

La UTA am început inter stânga, făceam pereche cu Tăucean, apoi am trecut pe dreapta, alături de Pîrcălab. Patru ani am jucat atacant, următorii patru am coborât la mijloc, iar ultimii am fost și fundaș. Mijlocaș am ajuns după un meci disputat la Brașov, cu Steagul Roșu. Petschovsky juca mijlocaș dreapta și trebuia să-l țină pe Fusulan, dar acesta dăduse două goluri în prima repriză. Mi-a venit mie în grijă pentru partea a doua. Am pierdut 2-1, dar Fusulan n-a mai dat în minge. A venit apoi Victor Komisar în echipă, iar eu am fost mutat mijlocaș stânga.

Am trecut apoi libero, într-o linie din-care făceau parte Biro, Bakos și Czako II, apoi a venit Pozsonyi și eu am urcat iar la mijloc. Linia UTA-ei era Lereter – Petescu – Metskas.

Pot spune că activitatea mi-a fost bună, la analizele de după meciuri, antrenorii îmi dădeau note de 8 și 9.

Ruptura

În 1968, am urmat cursurile de antrenor, la ICEF Timișoara, durau trei ani. Anul următor, între mine și antrenorul Dumitrescu au intervenit dispute. Ca o paranteză, el a fost un antrenor foarte bun, în culisele echipei și în privința tacticii de joc. Dar munca titanică de pregătire a echipei a depus-o Ioan Reinhardt. Multe din rezultatele lui Nicolae Dumitrescu i se datorează lui.

Cum spuneam, între noi a intervenit o răceală. A început să mă neglijeze și m-a trimis la tineret. Într-o zi, l-am abordat.

- Mai aveți nevoie de mine?

- Nu, poți să te duci la conducere să-ți dea dezlegarea.

Am intrat în birou la domnii Mihai Florea și Ion Babău. M-au oprit.

- Unde să pleci? Avem nevoie de tine! Chemați-i pe Dumitrescu și Reinhardt.

Antrenorul s-a întors.

- Nu vreau să plece, am nevoie de el.

- Stimați conducători, acest om la teren mi-a spus că nu mai are nevoie de mine, acum spune că are. Nu vreau să mă distrug, vă rog să-mi dați dezlegarea.

Și am plecat la Vagonul.

Lugoj

Ion Pugna, director la Textila Lugoj, voia să facă echipă la Lugoj. A venit la mine.

- Cât vrei să vii la noi?

- 10 mii de lei.

- Batem palma. Avem nevoie și de antrenor principal.

L-am abordat pe Mihai Țîrlea. Era antrenor la TEBA. Am ajuns amândoi la Lugoj, el principal, eu, secund și jucător. Am promovat în Divizia B, dar nu m-a mai ținut genunchiul. Am rămas secund și principal la echipa de juniori.

Primul secretar din localitate nu le avea cu fotbalul, dar eu cu Țîrlea i-am injectat microbul. Mergeam peste capul lui în birou și îi povesteam ce e de făcut. A început să ajute echipa, și-a dat apoi și băiatul la fotbal, a ajuns să vină și la antrenamente! Am făcut o echipă bună, cu Vraja, Stoian, Dragoș, Zorescu, Zaharia, etc.

Înapoi în Arad

În 1973, am plecat la Gloria Arad, apoi Emanoil Gherghel m-a chemat la Strungul. Am făcut o echipă bună, cu Bizău, Butaș, Kato, Matei, Roth, Urs, Curuțiu, Tușa sau Bicsky, toți din județul Arad. Am promovat în Divizia B.

Gherghel era cu tactica, eu cu munca. Eram mai mult cu gura pe jucători, îl aveam pe Cilian, de exemplu, un fotbalist tehnic, dar căruia nu-i plăcea să alege. Președintele Vlaicu mi-a cerut apoi să nu mai intervin la echipă.

Îmi amintesc de un meci tensionat, cu Minerul Moldova Nouă. Gherghel ieșea într-una de pe bancă, iar jucătorii noștri erau la fel de nervoși. N-a durat mult până a ieșit o bătaie generală, ce ne-a adus o suspendare de șapte etape a terenului și șase jucători suspendați pe cinci etape! Trebuia să le disputăm la Salonta. Imediat după, Gherghel a ajuns vicepreședinte la UTA, a venit antrenor Radin Dușan, apoi Dumitrescu. Nu-i convenea prezența mea acolo, nu uitase întâmplarea de la UTA. La un moment dat, am plecat să-mi văd părinții, în Yugoslavia și, la întoarcere, m-am trezit cu lichidarea în mână, cu litera I. Însemna pierderea vechimii. Am ieșit din club și, pe stradă, întâmplarea a făcut să mă întâlnesc cu directorul Babău, de la UTA.

- Stai liniștit, te transferăm la noi, în interes de serviciu.

Și am ajuns la juniorii UTA-ei.

Dorobanți

Nu aveam încă o grupă disponibilă, iar conducerea UTA-ei a fost de acord să merg să antrenez la Dorobanți, care mă chemaseră să-i ajut să scape de retrogradare. Aveau 9 puncte după turul campionatului.

La primul antrenament, aveam doi jucători. I-am convocat la o discuție pe conducătorii Kovacs și Marian, al doilea distins cu titlul de „erou al muncii socialiste”.

- Puneți afișe pe străzi că jucăm cu Indagrara!

16 jucători au apărut la antrenament. Am făcut pe neștiutorul, le-am spus că poate întârzie cei de la Indagrara, iar dacă nu veneau, urma să jucăm noi între noi.

Săptămâna următoare, i-am păcălit la fel, cu CPL. Treptat, au început să vină la antrenamente și pregătirea a mers bine. Aveam un fundaș central înalt, Levai, și un inter, Godo. Făceam scheme pentru lovituri libere doar între ei doi. Celorlalți le ceream să alerge spre poartă, câștigând multe jocuri cu această schemă. Așa, am strâns 27 de puncte și am terminat campionatul pe locul 9. Am bătut echipele bune ale Diviziei D, 3-1 pe Indagrara la ei acasă, sau 1-0 pe Ineu, tot în deplasare, cu Gornea arbitru. M-au rugat să rămân, dar începeam munca la UTA cu juniorii republicani.

Juniorii roș-albi

Am avut generații bune de fotbaliști. Au fost Ungur, Dronca, Mihalache, Nini, Bunaciu, Lazăr, Voinea, Cean, Huțan sr., Burtea, Lucaci... Centrul era bine organizat, cu Alexandru Dan șef, iar antrenori mai erau Andrei Mercea, Viorel Pasc, Ștefan Mândru, Victor Komisar, apoi, o scurtă perioadă, și Domide cu Biro. Am lucrat la UTA până în 1990, când m-am pensionat. Aveam 2.000 de lei pensie, iar 1.000 imi dădea clubul. În 1991, salariile au crescut la 5.000 de lei. Doar pentru mine nu s-au mai găsit, așa că am decis să renunț.

Am trecut apoi la Asociația Județeană de Fotbal, unde am fost președintele Comisiei Fair-Play, iar ca observator am activat între 1992 și 2004.

Fără patrie

Când am venit în România, eram apatrid. Grecii mi-au luat cetățenia, iar românii nu mi-au dat-o. Când am jucat la UTA, am fost convocat de trei ori la echipa națională. Prima dată, împreună cu Țirlea, a doua, cu Floruț, și ultima, cu Koszka. Francisc Ronnay, Bazil Marian și Constantin Teașcă erau antrenori. De fiecare dată am făcut cerere pentru obținerea cetățeniei române, dar nu mi-au dat-o. Și nici explicații n-am primit.

În 1990, am depus cerere pentru cetățenia grecească. Am mers la Ambasada Greciei, dar mi s-a răspuns că nu figurez în niciun document. Am ajuns până la primul ministru Papandreu senior. De la cabinetul său am primit o scrisoare în care mi se răspundea că îmi va fi soluționată cererea. Apoi, niciun răspuns...

Până în 2004, când am depus iar cerere pentru cetățenia română. După o lună, m-au chemat la București pentru interviu. Erau încă 320 de oameni acolo, majoritatea turci, arabi. Și patru greci! Era agitație mare, toți erau cu cărți de istorie sau geografie la ei. Se puneau întrebări despre orașele importante sau vechi domnitori.

Eu am rămas ultimul. Am intrat, în sală erau doi judecători și trei judecătoare.

- Când ați venit în România ?

- În 1948.

- Și unde lucrați?

- La UTA am lucrat.

- Cu Petschovsky? Cu Băcuț?

- Da!

Am depus apoi jurământul, alături de ceilalți.

Aveam un drum și la ambasada Greciei, pentru niște acte. Acolo, consulul îmi arată două dosare cu numele meu. Între ele, răspunsul favorabil, emis în 1995! Am primit și pașaport grecesc. După aproape 60 de ani, ajunseseam să am dublă cetățenie.

DE VORBĂ CU „GRECUL”, CÂND A ÎMPLINIT 80 DE ANI: „DATORITĂ UTA-EI MI S-AU REALIZAT VISELE”

O dimineață de iunie, în liniștea de la Port Arthur. „Grecul” tocmai împlinise 80 de ani și ne-a oferit încă o doză de amintiri despre UTA. Privim curgerea Mureșului și-l ascultăm fascinați, ca de fiecare dată când povestește un „film” mereu fermecător.

- Erați deja fotbalist cu acte în regulă înainte să ajungeți la Arad. Cum priveați UTA de la Giurgiu?

- Dorința mea era să ajung în Divizia A și una din perspective era Flamura Roșie Arad, proaspătă campioană. Era primul motiv. Al doilea, Aradul era la graniță cu Ungaria, părinții mei erau în Ungaria și tindeam să fiu mai aproape de ei. Când venea Flamura Roșie la București, eram acolo cu școala, copil fără bani, iar cei mari aveau voie să bage câte un copil la meci. Mă lua câte unul de mână și așa intram să-i văd pe Petschovsky, Farmati, Serfözö. Când am venit, în 1957, i-am prins aproape pe toți. Mi s-a realizat visul. Până la urmă, am ajuns și la părinții mei tot datorită UTA-ei. În 1957, am plecat în turneu în Germania, am dat anunț că mergem prin Budapesta, două ore a stat trenul acolo, au venit în gară părinții mei, i-am văzut după zece ani! La restaurant ne-au plătit o masă la toți.

- Cum a fost când ați intrat în vestiarul UTA-ei?

- Am avut mari emoții, deși aveam 22 de ani. Când îi vedeam pe acești coloși jucând... Prima dată când am intrat, am dat mâna cu Petschovsky, era căpitan. Antrenorul Eugen Mladin m-a prezentat, apoi s-a făcut botezul, așa era obiceiul la UTA.

- În ce consta botezul?

- Ca nou-venit, treceai prin fața unui „tribunal” format din cei vechi. Aveai voie să îți iei un avocat, eu l-am ales pe Petschovsky, bineînțeles. Te condamnau antrenorul și ceilalți, dar avocatul te condamna și mai tare, două lovituri de palmă la fundul gol! Venea fiecare și pac-pac! Norocul meu a fost că doar cinci puteau să mă lovească, eram printre primii care trebuiau botezați, după mine mai erau vreo șase. Ultimul puneu ștampila, mușcătura. La mine a fost a lui Petschovsky! O lună m-a ținut! Apoi aveam și eu dreptul să-i botez pe ceilalți. După botez, aveai drepturi depline, puteai dribla, protesta. Până atunci nu aveai voie nimic, înghițeau în sec dacă unul îți reproșa ceva.

- Cum a fost întâlnirea cu antrenorul Coloman Braun?

- Cibi-baci, cum era și mai este cunoscut și alintat regretatul Coloman Braun-Bogdan de către cei din lumea fotbalului, a venit antrenor la echipa UTA în anul 1958, imediat după perioada lui Eugen Mladin. Braun era un pedagog desăvârșit. Vorbea frumos cu fiecare jucător. Un antrenor de echipă națională. Punea preț atât pe pregătirea fizică cât și pe cea tactică. Atunci făceam trei antrenamente pe săptămână. Nu controla jucătorii în timpul liber. Analiza jocul cu minuțiozitate și nu accepta ca jucătorii să-i răspundă. Pe vizitatori și pe cei care doreau să schimbe o vorbă cu el, îi primea întotdeauna acasă. Acolo, în casa din Aradul Nou, îi plăcea să discute. Era o gazdă perfectă.

- Știm că odată cu sosirea unui nou antrenor se schimbă aproape întotdeauna stilul de joc al echipei și...

- Să vă spun. Încă de la preluarea echipei, antrenorul Braun s-a consultat în primul rând cu „Peci”, cu Iosif Petschovsky, jucător care împlinise 37 de ani, și a schimbat stilul de joc cu o așezare nouă a jucătorilor 1-3-3-4.

- La vremea respectivă acest nou sistem a surprins multe echipe.

- Cibi Braun a experimentat noul sistem de relații de joc într-un turneu efectuat în Siria și Liban. Fiind un om cu mult șarm, cu multe cunoștințe și relații, a fost bine primit peste tot. A depus actele pentru viza jucătorilor și după o lună și jumătate toți au primit viza. Mai puțin unul dintre jucătorii din lot. Inițial toți au crezut că eu sunt cel care i-a fost refuzată viza (n.n. din cauza statutului de apatrid). Dar după puțin timp toți am aflat că, de fapt,

Farmati nu a primit permisiunea de a pleca. Apoi au început rezultatele pozitive din campionat. Noul sistem a produs surpriză. Am făcut meciuri bune. Țin minte că la aceea vreme am bătut CCA,⁴ mai târziu Steaua, care avea șapte jucători la echipa națională. Printre bucureșteni nume grele: Apolzan, Zavoda, Constantin. Am jucat și un amical cu selecționata României, aceasta fiind în pregătiri la Brașov. După 45 de minute de joc noi conduceam cu 1-0. Țirlea le-a perforat poarta. La pauză, în vestiarul nostru, surpriză. A apărut „principalul” Naționalei, acum nu mai contează cine a fost. Ne-a vorbit despre interesul național. Cu alte cuvinte, noi, UTA, să o lăsăm mai moale. „Csala”, Dumnezeu să-l odihnească, a remarcat în stilul său caracteristic: *„Uite ce antrenor! În loc să aibă grijă de echipa națională, el umblă pe la vestiarul altora!”*. Atunci i-am bătut cu 3-2. Așa era UTA pe vremuri!

- Haideți să amintim câțiva utiști despre care s-a vorbit mai puțin în ultimii ani.

- Putem începe cu Szohér, atacant, a venit de la Cluj, nu era titular, însă îmi amintesc de un meci în care n-a făcut absolut nimic, dar a dat trei goluri și am câștigat 3-1! Apoi, Matyas, băiat frumos, vârf, a jucat puțin, a plecat. Au mai fost Budai și Merle, nici de ei nu s-a prea vorbit, au ajuns împreună cu Floruț, ei doi erau de la echipa armatei din Tecuci. „Miki” Molnar, de la Nădlac, fundaș stânga era, țin minte un meci la Progresul București, pe „Republicii”, îl avea adversar pe Oaidă, Molnar a pus capul la o minge pe care Oaidă lovise cu piciorul de s-a întors invers, dar a evitat marcarea golului! Ionuț Leac, Dumnezeu să-l ierte, a jucat și el. Traian Popescu, atacant bucureștean, a murit și el... Mulți au fost de-a lungul timpului, Selymes, de la Brașov, Szekely, un vârf de atac, era în 1957 la UTA...

- Câteva clipe pentru Ladislau Băcuț II, fratele lui Gheorghe Băcuț.

- Campion, la rândul lui cu UTA în 1950, apoi a jucat împreună cu fratele său la Dinamo și în echipa națională. Era tehnic, dar era foarte visător. Și spun de ce. Uneori, prelua mingea și, până se uita la cine s-o dea, venea adversarul și i-o fura. Juca mult șah cu Mircea Sasu, alt atacant al nostru. Băcuț stătea și se gândea mult. Sasu îi ataca regina, el vedea că i-o atacă și, când să mute, muta altceva. Apoi sărea: „Nu-mi lua regina!” Era un jucător bun, coleg bun. Pe fratele lui l-am cunoscut la Oradea, când eram antrenor cu Țirlea la Lugoj, aveam baraj acolo.

- Ne spuneiți câte ceva despre meciul acela de pomină cu Rapid București, când în două minute ați întors rezultatul, câștigând partida?

- Cred că era prin 1960. Rapid a venit la Arad cu echipă bună. Jucau la ei Macri, Copil. Ozon, Ene și alții. Noi eram mai tineri. Lângă noi, veșnic tânărul Petschovsky, căpitanul nostru, care împlinea 39 de ani. După ce Rapid a deschis scorul, meciul s-a mai echilibrat cât de cât. În minutul 88 era tot 1-0 pentru bucureșteni. În două minute, Țîrlea și apoi subsemnatul am marcat în poarta lui Rapid. Cibi-baci, foarte nervos, a plecat la vestiar cu șapte minute înainte de fluierul final. Când „Peci” a deschis ușa vestiarului și i-a spus că am câștigat, Braun, care își ștergea ochelarii, i-a scăpat pe pardoseală! S-a bucurat enorm. Nici el nu mai credea în așa întorsătură.

- Dacă ar fi să alcătuiți un prim unsprezece din cei doisprezece ani în care ați jucat la UTA? Și puteți să vă includeți pe orice post, că le-ați jucat pe toate, în afară de cel de portar...

- Am jucat și portar, în Albania! L-aș pune pe Gornea în poartă. Fundaș dreapta – Gabi Szucs sau Gabi Biro. Stoperi – Dușan, Kapas. Fundaș stânga – Seres ori Farmati. La mijloc – Petschovsky, Koszka (Igna). Nu mă pun aici, deși am jucat patru ani la mijloc, mi-a plăcut mai mult în față. Deci, în atac - Pîrcălab, Metskas, Țîrlea, Floruț (Czako I).

- A fost o generație despre care puteți spune că v-ați simțit cel mai bine?

- Cu toate m-am simțit bine, din 1957 până în 1968. La jumătatea lui 1968 au început disputele cu antrenorul meu, Dumitrescu. Jucătorii nu s-au raliat cu mine, trebuia să părăsesc echipa. Am părăsit-o, fără voința mea. N-am ajuns campion pentru că am fost încăpățânat. Puteam sta pe bancă să admir echipa, afară nu mă dădea, și aveam și eu tricou de campion. Dar ghinion și mai mare am avut în 1965, Olympiakos Pireu a luat legătura cu mine, am semnat contractul, dar, până când să îmi iasă formalitățile, în Grecia s-a dat lovitură de stat, a venit Armata și a închis granițele! Dacă ajungeam, prindeam echipa națională și îmi aduceam și părinții acasă.

CREIONÂND PORTRETELE URIAȘILOR DE LÂNGĂ BĂTRÂNA DOAMNĂ

În cei doisprezece ani petrecuți în tricoul UTA-ei, Christos Metskas a avut bucuria să fie alături de câțiva dintre legendarii fotbaliști din primii ani ai echipei. Ei ne-au lăsat moștenire un trecut superb și au avut grijă ca, prin tot ce au construit, să ne amintească întotdeauna cine suntem și ce responsabilități avem față de Bătrâna noastră Doamnă. „Grecul” evocă trei mari figuri din trecutul roș-alb: Iosif Petschovsky, Zoltan Farmati și Mihai Țîrlea I.

„Petschovsky întotdeauna căuta să unească echipa”

Când am ajuns la Arad, în anul 1957, a fost un fel de examen ca să rămân la UTA: execuții de lovituri libere, preluări, pase, șut la poartă din viteză, toate înaintea unui joc amical de verificare. Din „comisia de examinare” au făcut parte Petschovsky, Farmati și Serfözö. **„Puștiule, vei rămâne pentru lotul echipei mari”**, mi-a spus „Csala”. Eu aveam puțin peste 20 de ani.

Iosif Petschovsky a fost un om deosebit. Un familist convins, și-a educat cei doi băieți în dragoste pentru fotbal și pentru Arad. A avut o viață ordonată. Așa se poate explica faptul că a jucat până la 37 de ani în echipa națională a României, iar la club, la UTA, până la vârsta de 40 de ani. Ceea ce nu este puțin lucru.

Ca jucător, era coleg excepțional, te ajuta, te încuraja. Un om bine dispus tot timpul. În teren alerga pe toată durata meciului și - un lucru care parcă

a dispărut - căuta mingea. Era as în lovirea mingii. Cunoștea toate tainele balonului. Când era lovitură liberă din preajma careului advers, pe portar îl treceau toate sudorile. „Peci” își așeza mînea calm și rareori nu reușea să o trimită acolo unde și-a propus. Ca un fapt de reținut, nu executa loviturile libere peste zid ci pe lângă zid. Parcă „tăia” mingea, care lua o traiectorie curioasă. Foarte bun era Petschovsky și la execuțiile din viteză. Mai apoi avea și simțul anticipației. Era acolo unde respingea adversarul. Sunt onorat că am jucat o frumoasă perioadă în aceeași echipă cu fotbalistul care putea evolua în orice echipă de club din Europa. Mai juca foarte bine biliard și tenis de masă. Nu știu astăzi, câtă lume ar crede, dar „Peci” era omul care întotdeauna căuta să unească echipa, simțea orgoliile fiecăruia, pentru el conta minutul care se scurge, jocul care urma să se dispute. Era mult iubit în Aradul din aceea perioadă. Iată și astăzi, după atâția ani, Petschovsky nu este uitat în orașul de pe Mureș.

Din păcate s-a stins prea repede, a ars ca o stea care își pierde strălucirea la primele semne ale dimineții. Pentru noi va rămâne colegul, prietenul, antrenorul, idolul Aradului - Iosif Petschovsky.

„Farmati avea dăruire și era iubit în Arad”

A făcut și el parte din generația veche a echipei ITA. A fost un om cumsecade, un bun coleg. Eu l-am prins la echipă, atunci când el avea 32 de ani. Juca bine, cu dăruire, era iubit în Arad.

Am fost împreună și la un turneu în străinătate, unde echipa a jucat bine. Sunt multe povestiri de amintit din cantonamente și de la meciuri.

Într-un an am fost în pregătiri la Băile Herculane. Eram în cameră cu Seres, Kapas și Farmati. „Bimbo” se trezea în fiecare dimineață la ora 6 și mergea în piață la cumpărături. Cumpăra fructe pe care le împărțea cu noi. La întoarcerea din piață, dădea deșteptarea: „*Voi încă dormiți, eu făcut piața!*”

Odată, veneam cu trenul de la un meci pe care l-am jucat la București. Grupuri de coechipieri jucau table sau poker. Unul singur, Puiu Tăucean, statea singur într-un compartiment. Farmati îl tachina mereu: „*Ulise, ieși afară, scoți pieptul să vedem la tine*”. Altă întâmplare. Eram la Reșița la un meci. Am ieșit la încălzire pe un teren alăturat din zgură. O minge îl lovește pe Farmati, care

cade. Eu, lângă „Bimbo”. „*Grecule, omori la mine înainte de meci?*”

Ne-am întâlnit la Podgoria cu puțin timp înainte ca el să ne părăsească pentru totdeauna.

- Zoli baci, am spus. Nu vrei să am grijă de dumitale?

- Ce ești femeie să ai grijă de mine?”

Mihai Țîrlea, golgeterul de odinioară

A trecut mult timp de când s-a stins. A trecut și mai mult de când era unul din idoli tribunei arădene. Dar Mihai Țîrlea (I) nu trebuie uitat vreodată. Pentru că a jucat unsprezece ani la UTA, 206 meciuri și a marcat 80 de goluri. E al treilea golgeter din istoria veche de peste șapte decenii a echipei pe care a fondat-o Francisc Neuman. Primul e Ladislau Brosovsky, cu a sa „sută” de goluri, apoi vine alt nume legendar, Ludovic Bonyhadi, care a înscris de 81 de ori.

„Când am ajuns la UTA, linia de atac era Jurcă-Țîrlea-Metskās-Tăucean. Eu și Țîrlea eram atacanții centrali, ne-am înțeles perfect. Îmi amintesc de un meci în deplasare, la Progresul București, pe „Republicii”, a dat patru goluri, eu i-am dat toate pasele. Era exact, cu simțul porții, joc de cap foarte bun, avea ambele picioare. Avea și detentă, era acolo la fiecare centrare. Rămâneam mult împreună după antrenament, repetam lovituri libere. Ne tot certa magazinierul, Dulcean-baci: Tot timpul ultimii veniți înăuntru! A avut evoluții foarte bune, era mereu titular. Iar ca om, jos pălăria! Un coleg foarte bun, am lucrat și ca antrenor secund cu el”, e mica evocare prin care Christos Metskas ni-l readuce în prim-plan pe marele fotbalist de altădată.

Mihai Țîrlea și-a câștigat pentru totdeauna locul în istoria „Bătrânei Doamne”. Iar bucuria a venit după ce și fiul său, tot Mihai, și-a croit propriul său drum în fotbal.

AȘA L-AU VĂZUT CEI CARE AU STRĂLUCIT LÂNGĂ EL ȘI CEI CARE L-AU ADMIRAT

Doisprezece ani petrecuți de Christos Metskas ca fotbalist al UTA-ei i-au conferit „Grecului” un loc în prima linie a gloriilor arădene. Cuvintele celor care i-au fost aproape în teren și în afara lui conturează exact portretul unui utist adevărat, al unui om admirabil.

ION PÂRCĂLAB: „Metskas a fost, pe drept cuvânt, fratele meu mai mare, un om deosebit”

La 18 ani am venit la Arad, adus de Coco Dumitrescu. Christos Metskas a fost pe drept cuvânt fratele meu mai mare, a avut în permanență grijă de mine, un om deosebit.

Am locuit împreună la Căminul de Fete. Eram doi băieți și „numai” 150 de fete. Clipe fumoase am petrecut împreună în perioada de vacanță fotbalistică. Într-un an, cu bilete de la sindicatul fabricii UTA, am fost împreună la mare, la Eforie. „Grecul” era un bărbat frumos, cu ochi albaștri, cuceritor și tandru cu fetele.

A fost frumos, eram tineri, am învățat de la el multe lucruri bune, lucruri pe care nu le-am uitat nici până astăzi. Am debutat la UTA în anul 1959. „Grecul” era inter dreapta, avea numărul 8 pe tricou, eu extremă dreaptă. Cibi Braun m-a promovat la seniori. Între noi era o simbioză la meciuri și pentru faptul că lucram mult împreună la antrenamente. Rețin un meci important cu CCA, a fost 1-1, am jucat bine amândoi.

Într-un turneu efectuat de UTA în Siria și Liban am împărțit aceeași cameră de hotel. Echipa sub conducerea lui Cibi Braun pune la punct un nou sistem de joc care la aceea vreme a îngropat célebrul WM. Eu eram mai tânăr, nu cunoșteam prea multe pe terén, driblam mult. Metskas m-a învățat printre altele că fotbalul este un joc colectiv.

Nu pot să uit și nu voi uita niciodată sprijinul pe care l-am avut de la el atunci când am venit la Arad. Nici Coco Dumitrescu nu a fost atât de aproape de mine așa cum a fost Christos Metskas.

EMIL FLORUȚ: „Jucător muncitor, cu o bună viziune a jocului”

Primul meu antrenor la UTA a fost Cibi Braun, un om cu o bogată experiență în fotbal. Au fost șapte ani petrecuți la Arad, o perioadă extraordinară, cu vreo nouă campionate, apăruse pentru o perioadă sistemul sovietic de campionat primăvară-toamnă...

Am fost și am rămas prieten cu Christos Metskas, o prietenie ce durează de 50 de ani. Era un jucător muncitor, tenace, care se descurca și la bine și la greu, făcea față la orice provocare, la terenuri bune sau mai puțin bune, așa cum erau atunci. Erau deplasări grele, mai mult cu trenul, nu erau condițiile de acum.

UTA a fost o formație minunată, cu Petschovsky motorul echipei. UTA a însemnat, peste toate lucrurile, o familie serioasă, club serios, am numai cuvinte de laudă pentru Aradul de atunci.

Christos Metskas, prietenul meu, un om cu suflet mare, un fotbalist cu certe calități, în viața de dincolo de gazon un familist convins, așa cum am fost toți în acei ani.

FLORIAN DUMITRESCU: „Orice echipă de atunci ar fi avut nevoie de serviciile sale”

Când am venit eu la Arad, Christos Metskas era titular, deja juca de 9 ani la UTA. Jucător muncitor, orice echipă de atunci ar fi avut nevoie de serviciile sale. Tot timpul era prins în joc, alerga mult, avea calități deosebite jucând cu

ușurință pe posturile indicate de antrenor. L-am prins puțin, eu am ajuns la UTA în campionatul 1966-1967, când am debutat în Divizia A într-un meci cu Rapid București.

Am fost toți prieteni, la Arad¹ era o atmosferă frumoasă, spectatori deosebiți. Christos Metskas a fost - și este - un om extraordinar, coleg bun, te ajuta cu sfaturi, el având în spate multă experiență, jocuri numeroase în prima divizie din România. Calculat, întotdeauna serios, și-a adus un aport deosebit în jocurile echipei UTA.

Întotdeauna revin cu plăcere la Arad, am prieteni care au făcut ceva pentru oraș, pentru fotbalul românesc. Au fost moment de neuitat pe care le-am trăit alături de Domide, Biro, Metskas, Gică Gornea, Brosovszky, Petescu, Axente, Sima, Poszony, Lereter, Șchiopu, de toată echipa mult iubită la Arad. Pentru grecul Christos Metskas, toate cele bune și mulți ani lângă UTA!

GYURI VACZI: „A reprezentat și încă reprezintă UTA cu un deosebit devotament”

Stimă, mare respect pentru grecul, seniorul frumosului fenomen Old Boys UTA, pentru cel care a reprezentat și încă reprezintă cu un deosebit devotament în calitatea de jucător, antrenor iar acum suporter și susținător al tuturor proiectelor pentru renașterea fotbalului arădean.

A trecut prin multe (poveste unică pe care nu și-ar dori-o nimeni), dar a răzbit cu o dezinvoltură specifică poporului antic grec, în „complicitate” cu realitățile balcanice din țările pe unde a trecut, Albania și Iugoslavia.

A urmat în calea sa Aradul, unde s-a integrat în această frumoasă simbioză (Petschovsky, Coco Dumitrescu, Farmati, Pârcălab, Țirlea, Igna, Floruț, Czako, Jenei) fiind singurul stranie între români și maghiari ori între ortodocși, catolici sau reformati.

Grecul este spontan, entuziast, plin de umor (câteodată mă enervează pentru că „e făcut” pe seama mea, mai ales când se aliază cu Ionel, coautorul acestei cărți).

Vârsta mea, în anul când el debuta la UTA, era de un an, în 1958. Acum îi simt lipsa dacă o zi sau două nu vorbim, ori dacă nu mă întâlnesc cu cel care

a fost și este (să nu mă audă doamna Emilia) unul dintre cei mai îndrăgiți și chipeși fotbaliști, curtat de frumoasele Aradului.

Avem o relație deosebită, legată de activitatea la nivel de Old Boys, unde prin personalitatea sa reușește să creeze o atmosferă de optimism și veselie. Nu există competiție la care în minutele de la începutul meciului, la încălzire, Christos, cu loviturile sale, să nu-i pună la încercare pe portarii echipei noastre, cu șuturi imprevizibile, în aplauzele băieților.

Este Metskas, grecul nostru și al fotbalului arădean, iubit pentru că a contribuit cu profesionalism la performanțele multor cluburi din oraș și din județul Arad.

Eu, prietenul tău, îți mulțumesc că exiști și că ești mereu alături de noi.

IOSIF MATULA: „*Jos pălăria în fața unui OM: Christos Metskas!*”

Copil fiind, am intrat pentru prima dată pe stadionul UTA din Arad prin 1967. Aveam vreo 9 ani și de atunci am devenit un utist înfocat. Mă duceau la meciuri fratele meu mai mare, Traian, unchiul meu, Sabin, și un prieten bun al familiei din acea vreme, Szilagyi Iuliu, din Zerind. Veneam de la 60 km distanță, din Tămașda copilăriei mele, și cea mai mare problemă la meciuri era să ajungem devreme pe stadion, să prindem loc pe rândul de sus, unde puteam sta pe zid, să văd și eu ceva, fără a mă ține ai mei pe umeri. Știam multe despre fotbal și abia așteptam zilele de duminică sau miercuri, cu radioul în față, ascultându-i pe Ghițulescu, Minoiu, Secoșan, Soare, Domozină și toți ceilalți de la „Fotbal minut cu minut”. Am umplut, în anii copilăriei, carnețele întregi cu rezultatele din prima și a doua divizie, marcatorii golurilor, clasamente și multe altele. Locuiam departe de sat, la vreo 3 kilometri, și lipsa unor colegi de joacă pe aproape m-a împins spre alte preocupări, cum ar fi pasiunea pentru fotbal. Sunt amintiri pe care mărturisesc că le aștern pe hârtie în premieră.

Despre UTA acelor ani sunt multe aduceri aminte, mai clare sau mai încețoșate. Printre cele pe care nu le-am uitat este cea legată de Christos Metskas, încă l-am prins jucând. Îmi amintesc pentru că mereu am vrut să aflu de ce toți din jur îi spuneau „Grecul”. În ani, am aflat fel de fel de povești despre viața dânsului, care m-au fascinat. Era curiozitatea copilului din mine, mai ales față

de unele lucruri care nu prea se spuneau în regimul acelor vremuri. Oricum, știam deja, că Metskas, a jucat în marea echipă a generației lui Petschovsky și Farmati, sub numele de Flamura Roșie, IFA sau UTA, dar îl vedeam și în cea a lui Domide și Brosovsky.

Peste ani și ani, pe când eram deputat în Parlamentul European, am organizat întâlnirea UTA - Feyenoord, la trecerea a 40 de ani de la superba performanță a Bătrânei Doamne, care elimina în primul tur pe câștigătoarea Cupei Campionilor Europeni și chiar a Cupei Intercontinentale, Feyenoord-ul anului 1970. Pe lângă Domide, Biro, Dumitrescu, Axente, Sima, Șchiopu, Bătrâna și alți colegi de generație, mi-am adus aminte de povestea „grecului” Christos Metskas. Care, în mod normal, ar fi putut prinde „dubla” cu Fejenoord, dacă nu ar fi existat neînțelegerea din vara anului 1968. A apărut dorința de a-l întâlni pe cel care a ajuns în România, via Iugoslavia, într-un vagon de marfă, ascuns în paie, alături de alți copii greci refugiați, pe cel care, deși „fără patrie”, a respectat și a reprezentat UTA Arad atâția ani, dar mai ales dorința de a-l cunoaște pe omul Metskas care a iubit atât de mult Bătrâna Doamnă, Aradul și România.

Dorința mi-a fost răsplătită pe deplin! Am cunoscut atunci un om extraordinar, un om deosebit! Am povestit multe pe parcursul celor trei zile petrecute de utiști la Bruxelles și Rotterdam. Am stat la taclale, chiar la kilometrul zero al Europei, în piața centrală a Brusselului, cunoscuta Grand Place. Fără a fi nimic premeditat, poate cea mai mare satisfacție a fost să stau de vorbă, pe îndelete, cu „Grecul” nostru, la o masă din cunoscutul restaurant „El Greco” din Grand Place. Și poate am înțeles, peste ani, un pic mai mult, de ce performanțele în sportul-rege, aveau alte valori în trecut decât cele din zilele noastre.

A fost un moment al vieții mele când am simțit nevoia să-mi scot pălăria în fața unui OM: Christos Metskas!

PATRU MECIURI

MEMORABILE

În dreptul lui Christos Metskas figurează 217 meciuri disputate în tricoul UTA-ei. Dintre toate, ne-am oprit la patru care-l au protagonist principal pe eroul nostru.

UTA Arad – Rapid București 2-1, 14 martie 1960

E celebrul meci descris de Aristide Buhoiu în cartea dedicată lui Iosif Petschovsky. Rapidul conducea cu 1-0 la pauză, gol Ene II (45), iar Buhoiu surprindea momentul în care tinerii utiști se arătau neîncredători în puterea de a reveni. Atunci a intervenit Petschovsky însuși, care a decretat: „Cine nu are încredere în el, să rămână la vestiare!”. Fantastica răstunare de situație e descrisă astfel de cronicarul Ștefan Iacob în ziarul Sportul: *„În minutul 88, Petschovsky trimite o pasă lui Neamțu, acesta o prelungește până la Țirlea, care reia în plasă peste portarul Todor, 1-1. Însuflețiți de golul egalizator și încurajați de cei peste 13.000 de spectatori prezenți pe stadionul UTA, textiliștii atacă furtunos. După numai un minut, un șut extrem de puternic al lui Metskas nu poate fi reținut de portarul feroviar, 2-1 pentru UTA. Textiliștii termină partida în plină dominare”.*

La aproape patru decenii de la acel meci, am pătruns, împreună cu Metskas, pe gazonul arenei construite de Francisc Neuman, pentru o ședință foto care să refacă faza golului victoriei. Am intrat pe la centrul terenului.

„Uite, aici i-am furat mingea lui Ozon, am pătruns până în fața careului

mare și am tras cu sete, s-a dus în bara din stânga, apoi în cea din dreapta, apoi în plasă!”.

Formații

UTA: Coman – Szucs, Băcuț II, Izghireanu – Kapas, Neamțu – Pop, Țirlea, Petschovsky, Metskas, Floruț.

Rapid: Todor – Greavu, Dodeanu, Macri – Bodo, Koszka - Copil, Ozon, Ene II, Lazăr, Văcaru.

Știința Timișoara – UTA Arad 2-3, 13 octombrie 1960

Rivalitatea dintre Arad și Timișoara, începută de vechile AMEFA și Gloria contra marilor Chinezul și Ripensia, era continuată de UTA. Mai întâi, cu CFR-ul, iar mai apoi în compania noii echipe-fanion din orașul de pe malul Begăi, Știința, viitoarea Poli.

Pe 15 octombrie 1960, ziarul „Sportul” publica cronica unei victorii arădene în fieful timișorenilor. A fost 3-2 pentru arădeni, care au început tare din start, cu **Petschovsky** deschizând scorul din lovitură liberă „marcă înregistrată” în minutul 2. Știința a egalat la 1 prin **Gîrleanu**, care a finalizat o combinație frumoasă (18), dar Aradul a preluat conducerea din nou: **Metskas** făcea 2-1 cu un șut imparabil, de la 20 de metri (22). Avantajul s-a mărit grație lui „Puiu” **Tăucean**, care i-a driblat pe Țurcan și portarul Curcan, marcând în poarta goală, 3-1 pentru UTA (33).

UTA a făcut un „*joc calm, cu acțiuni clare și omogene. Petschovsky și Kapas au fost stăpâni pe teren, iar cei cinci atacanți au tras mult la poartă, din orice poziție. Arădenii au fost mai bine orientați tactic și au practicat un fotbal mai tehnic*”, remarca Al. Gross, corespondentul regional al cotidianului.

Avea să se încheie 3-2 pentru UTA, timișorenii marcând ultimul gol al meciului prin **Manolache** (84).

Metskas avea 25 de ani la ora meciului și rememorează: „*Am jucat pe Tineretului, vechiul stadion al lui Poli, cel din Complexul Studentesc, cum treci Bega, pe stânga. Antrenor la Timișoara era Eugen Mladin, fost la UTA în 1957, și l-a luat tare pe Cibi Braun, antrenorul nostru: Cibi, ai venit cu*

copii, să îți bați joc de noi? Toți eram tineri, doar Petschovsky era mai în vârstă. Răspunsul lui Braun a venit după meci: Vezi ce ți-au făcut copiii? Rămâne o amintire foarte frumoasă”.

Formații

Știința: Curcan – Codreanu, Țurcan, Neacșu – Cojereanu, Tănase – Gîrleanu, Igna, Manolache, Lazăr, Mițaru.

UTA: Faur – Szucs, Seres, Neamțu – Kapas, Petschovsky – Pîrcălab, Metskas, Tăucean, Floruț, Macavei.

UTA Arad – Dinamo București 1-0, 20 martie 1961

Derby-ul cu roș-albii bucureșteni l-a decis Christos Metskas, cu gol marcat în minutul 18. Reușita e descrisă astfel de cronicarul Constantin Alexe, trimisul oficial al Sportului la jocul ce a contat pentru etapa a XIV-a a sezonului: *„Presiunea din ce în ce mai puternică a fotbaliștilor din Arad aduce în cele din urmă golul victoriei: în minutul 18 Metskas șutează puternic de la 10 metri și mingea scutură plasa porții lui Uțu”.*

Cronica jocului surprinde o UTA mai bună decât adversara sa: *„UTA și Dinamo București, două dintre fruntașele clasamentului, au mulțumit prin jocul prestat pe cei 18.000 de spectatori, care au înțesat tribunele cochetului stadion din localitate. A fost o dispută dinamică, susținută într-un ritm foarte rapid. Au învins finalmente gazdele cu 1-0 (1-0), scor care reflectă echilibrul de forțe dintre cele două echipe. Apreciind lucrurile la modul general, se poate spune că UTA a evoluat la un nivel mai bun decât adversarul; jocul arădenilor a fost mai calm, mai plăcut, a avut mai mult echilibru între compartimente și, deci, mai multă consistență”.*

Formații

UTA: Coman (81 Faur) – Szucs, Băcuț II, Seres – Kapas, Petschovsky – Pop, Metskas, Țîrlea, Floruț, Czako.

Dinamo: Uțu – Ivan, Nunweiller III, Panait – Nunweiller IV, Dragomir – V. Anghel, Țîrcovnicu (46 Varga), Ene II, Eftimie, Sasu.

Dinamo București – UTA Arad 0-1, 1 octombrie 1967

Întâlnirea conta pentru etapa a VIII-a a stagiunii 1967-1968. N-a fost cel mai bun început de sezon pentru UTA, care câștigase doar două meciuri din cele șapte jucate înaintea duelului de la București. „*Jucam mijlocas, lângă Petescu. La un moment dat, Dumitrache m-a driblat pe mine și Pozsonyi, apoi a tras la peste poartă. Antrenorul Dumitrescu m-a certat, mă gândeam că mă schimbă, apoi l-am auzit că îl cheamă pe Moț să intre în locul meu. Atunci m-am gândit că, dacă dau gol, plec singur la vestiar. Soarta a făcut că am avut un corner mic, pe care se pregătea să-l execute Chivu. I-am zis - Mitre, te faci că centrezi și pui mingea înapoi. Chivu se uită se poartă, îmi întoarce mingea, eu vin și dau cu dreptul, cu exteriorul, lângă bară. Când să ies, Lereter îmi striga: Grecule, nu pleci!*”, e punctul culminant al încă unui meci de neuitat pentru Christos Metskas.

Formații

Dinamo: Niculescu – Popa, Boc, Ștefan, Ghergheli, Nunweiller III, Lucescu, Dumitrache, Naghi, Dinu (58 O. Popescu), Haidu.

UTA: Gornea – Biro, Bakos, Lereter, Czako – Petescu, Metskas (83 Moț) - Șchiopu, Tr. Popescu, Axente, Chivu.

ALBUM FOTO

PARTEA I.

FOTBALISTUL

BRAUN COLOMAN

COMAN LIVIU

ECHIPA DE FOTBAL UTA ANUL 1958

**SINGURA ECHIPA DIN TARA
- ADIO "WM"
- TRAISSCA "1-3 - 3 - 4"
"VICTORII IN SERIE"**

- ZIARELE VREMII -

SERES LADISLAU

KAPAS IOSIF

FARMATI ZOLTAN

IGNA IOAN

PETCHOVSKY IOSIF

KOTZKA CONSTANTIN

JURCA TOMA

TIRLEA MIHAI

METSKAS CHRISTOS

TAUCEAN ION

UTA în 1958, anul în care Christos Metskas a devenit roș-alb

UTA

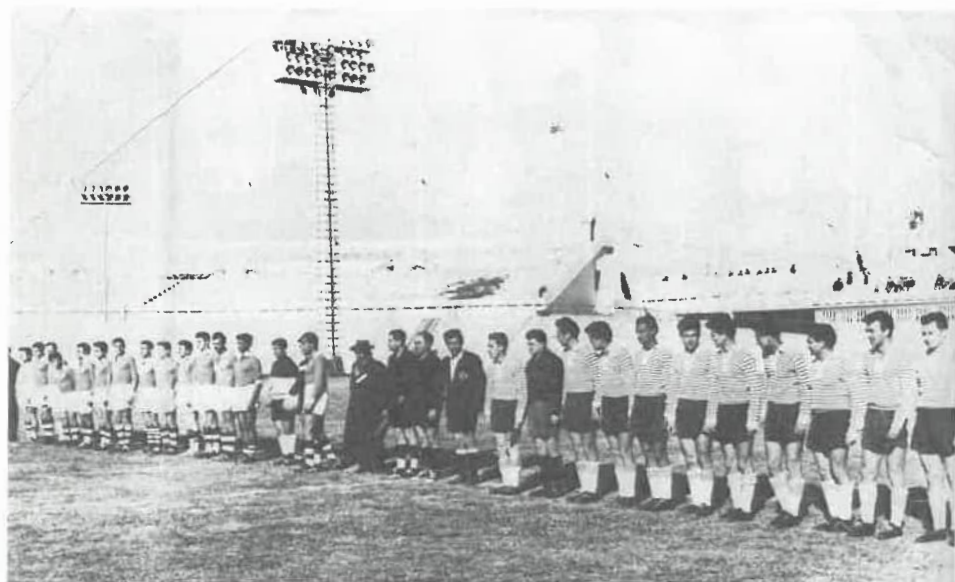
Boitoș - Jurcă - Tăucean -
Gall Arp. - Țirlea I. - Coman I.

Jilovan - Braun - Kapas

Metskias - Igna - Sereș -
Petkowsky - Kozka - Farnati

1958

Cu Cibi Braun la tabloul de comandă

1958, UTA înaintea unui meci din turneul din Siria și Liban.
În tricouri cu dungi orizontale, din stânga: Petschovsky, Coman, Kapas,
Seres, Kozska, Metskas, Igna, Chivu, Jurcă, Tăucean, Szucs.
Cibi Braun, cu pălărie, e lângă arbitri

Utiștii, eleganți, în timpul aceluiași turneu siriano-libanez

Braun, Petescu, Țîrlea, Izghireanu, Tăucean, Pop, Floruț, Neamțu, Seres.
Jos: Metskas, Szucs, Necula, Coman, Kapas, Băcuț II, Petschovsky

UTA lui Cibi Braun. Sus: Metskas, Floruț, Coman, Țirlea, Braun,
Neamțu, Comisar, Bakos. Jos: Czako I, Leac, Tomeș

BRAUN C.

ASOCIATIA SPORTIVĂ DE FOTBAL U.T.A.

SPREES

SIDOS

CORBAN

SARCEZ

IZHOBLANU

PETESCU

KAPAS

PERCULA

MIAHETU

FLORENT

BERTALAN

POP

TIMBLA

NUTANS

TRICAN

PETRARIU

1959

1960

PRINCEPI

Celebrul meci UTA – Rapid 2-1, din 1960. Metskas e în fața careului mic, talonat de ex-utistul Dodean. În stânga imaginii e Mihai Țîrlea

UTA – Dinamo, în 1961, încheiat cu victoria arădenilor.
Metskas conduce un atac

UTA în anul 1961

Tabloul echipei în anul în care Iosif Petschovsky
a luat loc pe banca tehnică

Același efectiv, condus de marele „Csala”

1963, UTA, într-o nouă eră.

Sus: Bakos, Chivu, Leac, Vasile.

Mijloc: Selymes, Czako I, Sârbu, Dumitrescu (antrenor),
Coman, Floruț, Farcaș.

Jos: Pecican, Metskas, Leac, Comisar

Meci amical cu echipa braziliană Bonsucesso, în 1965. Oaspeții s-au impus cu 3-2. Intrarea echipelor pe teren, la UTA se văd Metskas, Chivu, Biro, Donciu, Bakos și Igna

UTA – Bonsucesso, căpitanul Țirlea face onorurile de gazdă. În lângă el – Chivu, Gaboraș, Metskas, Biro, Bakos

UTA – Bonsucesso, cu echipele la centru. Utiști din rândul de sus:
 Igna, Chivu, Bakos, Biro, Donciu, Pantea. Jos: Gaboraș, Czako II,
 Comisar, Țirlea, Metskas

UTA – Bonsucesso, fază cu Metskas și Bakos. Plus o tribună arhiplină

Împreună cu Emil Floruț, încadrându-l pe antrenorul Ioan Reinhardt

23 februarie 1966, meci amical UTA – Vasas Budapesta 2-0 (goluri Țîrlea, Donciu). Sus: Pantea, Igna, Metskas, Donciu, Bakos, Țîrlea, Biro. Jos: Chivu, Weichelt, Czako II, Comisar

UTA în sezonul 1965-1966.

Sus: Dumitrescu (antrenor), Bakos, Donciu, Petschovsky III, Weichelt, Țirlea, Metskas, Biro, Domide, Reinhardt (antrenor).

Jos: Pantea, Czako II, Jac, Axente, Damian, Floruț, Chivu, Igna.

Fotografie realizată de Paul Romoșan pentru un reportaj semnat Ioan Chirilă în revista Sport din mai 1966

Emil Floruț și Christos Metskas.

Fotografie realizată de Paul Romoșan pentru un reportaj semnat Ioan Chirilă în revista Sport din mai 1966

U.T.A. ARAD
1965 - 1966

Târlea, Floruț, Metskas

Asistându-l pe Nicolae Dumitrescu.

*Fotografie realizată de Paul Romoșan pentru un reportaj semnat
Ioan Chirilă în revista Sport din mai 1966*

Înaintea debutului în Cupa Balcanică,
Cherno More Varna – UTA 3-1, iunie 1966.

Sus: Weichelt, Șchiopu, Metkas, Petschovsky III. Mijloc: Bakos,
Pantea, Donciu, Țîrlea, Jac, Biro, Floruț. Jos: Axente

Gheorghe Gornea și Christos Metskas

UTA înainte de sezonul 1968-1969, ultimul pentru Metskas ca fotbalist al Bătrânei Doamne. Sus: Czako II, Biro, Bakos, Lereter, Petescu, Pozsonyi. Jos: Şchiopu, Moţ, Axente, Gornea, Metskas

CHRISTOS METSKAS
UTA
1957 - 1969

PARTEA II.

ANTRENORUL

Anii 1970-1973, Vulturii Lugoj. Metskas, pe rândul de sus, al treilea din stânga, antrenor secund și jucător. Antrenor principal, vechiul său camarad de la UTA, Mihai Țirlea (sus, primul din dreapta)

Mijlocul anilor 1970, Strungul Arad.

Sus: Gherghel (antrenor), Tușa, Baliga, Curuțiu, Sima, Roth, Butaș, Bran, Matei, Baltă, Metskas (antrenor).

Jos: Reisz, Morar, Kato, Avrămuț, Bicsky, Fodor, Mihuț, Roșu, Cilian

Lotul de juniori mari de la UTA în 1980-1981.

Sus: Ackerman, Stan, Eberst, Vușcan, Gheorghieș, Filip,
Mihalache, Pușcaș, Takacs, Metskas (antrenor).

Mijloc: Hizo, Husar, Petrică, Tărașu, Gruber, Morvai, Brădean, Belean.

Jos: Racz, Bodocian

Antrenor al echipei de juniori republicani care a activat, un sezon,
în campionatul de tineret-speranțe

Anul 1987, generația 1968-1969 a UTA-ei.

De la stânga la dreapta: Cura (antrenor), Junc, Dolha, Revnic, Martincsek, D. Crișan, Ilieș, Jurcuț, Peia, Grantner, Dehelean, Țapoș, Lamoș, Fărcașiu, Costea, L. Uzum, C. Uzum, Lăcățiș, Nagy, Ianoș, Șt. Crișan, Metskas (antrenor), Vaczi (vicepreședinte)

Acceași generație

UTA, generația de juniori născuți în 1973. Grădinariu (sus, primul din stânga), Voinea (sus, al treilea din stânga), Dronca (sus, al patrulea din stânga) și Pap (jos, al treilea din dreapta) au jucat cu UTA pe prima scenă. Burtea (primul din stânga, jos) a avut și el o carieră frumoasă

În echipă tehnică alături de Francisc Tisza

Împreună cu Alexandru Dan și Toma Jurcă

Cu Victor Comisar și Ștefan Mândru, în 1988

PARTEA III.

MEREU ÎN PREAJMA JOCULUI

Meci al veteranilor la Timișoara.

UTA, începând din stânga sus: Iorgulescu, Metskas, Biro,
Ologeanu, Bakos, Izghireanu, Cotarcă.

Jos: Gyenge I, Gyenge II, Domide, Macavei, Curuțiu,
Brosovszky, Pfeifer

„Puiu” Tăucean și Christos Metskas, o prietenie frumoasă

După ani și ani, „Puiu” și „Grecul” erau tot umăr lângă umăr

Premiat cu o minge de cotidianul Observator arădean

Observator AJF Arad, la un meci la Felnac. În cadrul forului arădean,
Christos Metskas a condus Comisia de Fair Play

Alături de echipa de Old Boys. Sus: Vaczi, Metskas, Mitu, Biro, Pintea, Grad, Szabo, Negrău. Jos: Țirlea, Mănăilă, Lazăr, Neamțiu

Întâlnire a vechilor fotbaliști de la UTA și FC Bihor. UTA i-a avut pe Mihaly, Mutică, Gaica, Nădăban, Mitu, Mănăilă, Burtea și Toderaș. Alături de ei, Vaczi, Costin, Metskas, Tăucean, Biro, Czako II și Gherghel

Din nou pe gazonul unde au trăit atâtea bucurii. Sus: Vaczi, Metskas, Lereter, Floruț, Costin, Biro, Pîrcălab. Jos: Axente, Cura, Macavei

Locul cel mai drag. De la stânga: Axente, Toader, Bătrâna, Domide, Metskas, Lereter, Vaczi, Jivan, Costin, Gherghel, Cura

Sentimente amestecate, la ultima poză pe stadionul Francisc Neuman
așa cum l-am știut dintotdeauna.

Sus: Grădinariu, Hirmler, Czako, Pârvulescu, Vaczi, Biro, Metskas,
Axente, Igna. Jos: Țîrlea, Neamțiu, Vida, Sima

„Aici i-am furat mingea lui Ozon în meciul cu Rapid!”

Întâlnire „de suflet”: Biro, Dan, Metskas⁴

Momente festive în Sala „Regele Ferdinand” din Palatul Administrativ.
Garda veche, în prima linie: Ioan Tăucean, Christos Metskas,
Ion Pîrcălab, Emil Floruț

O prietenie care ține de șase decenii: Christos Metskas – Emil Floruț

Eroi altădată, Metskas, Biro, Sandu Boc, Vaczi și Cura au pozat alături de băieții care vor să simtă din plin fiorul fotbalului

La 40 de ani de la marele nostru meci, UTA – Feyenoord, arădenii s-au întors la Rotterdam. Din stânga: Metskas, Czako II, Bătrâna, Vaczi, Domide, Axente, Biro, Șchiopu, Fl. Dumitrescu, Gherghel, Sima

După patru decenii, între utiști și batavii de la Feyenoord a apărut o atmosferă plină de căldură

Vaczi și Metskas, împreună pe „De Kuip”

Domide și Metskas, acasă la Feyenoord

Metskăș și eroul de la Rotterdam, Florian Dumitrescu, încadrați de fotbaliștii Feyenoord-ului de altădată

Întâlnire emoționantă, după patru decenii

Prieteni de zeci de ani, Christos Metskas și Emanoil Gherghel în fața muzeului Atomium, din Bruxelles

Din tribună, Metskas și Domide îi salută pe fotbaliștii de azi

Metskas și Domide, încadrați de frații Matula – Ghiță și Iosif

În casa lui Christos Metskas,
steagurile României și Greciei stau împreună

„Datorită UTA-ei mi-am realizat visele”

29 august 2015, Metskas și Biro dau lovitura de începere a meciului
UTA – Gaz Metan Mediaș

Odiseea „Grecului” a început de aici, din vechea așezare Tripholos

Prima dragoste nu se uită niciodată!

BIBLIOGRAFIE

Mircea Vulcănescu, Dimensiunea românească a existenței, București, 1943

Anuarul fotbalului românesc 1909 – 1967. Federația Română de Fotbal
Editura Consiliului Național pentru Educație Fizică și Sport, 1968

Anuarul fotbalului românesc 1967–1969, Federația Română de Fotbal
Editura Stadion, 1969

Tiberiu Țiganu – O istorie ilustrată a fotbalului arădean volumul II,
Editura Astra Sport

Aristide Buhoiu – Petschovschi, campionul fair-play-ului. Editura
Stadion, 1974

Ziarul Sportul, revista Sport.

CUPRINS

Cuvânt înainte	3
Patimile lui Christos	5
De vorbă cu "Grecul", când a împlinit 80 de ani	14
Creionând portretele uriașilor de lângă Bătrâna Doamnă	18
Așa l-au văzut cei care au strălucit lângă el și cei care l-au admirat	21
Patru meciuri memorabile	26
Album foto	30

„Când am venit eu la Arad, Christos Metskas era titular, deja juca de nouă ani la UTA. Jucător muncitor, orice echipă de atunci ar fi avut nevoie de serviciile sale.”

Florian Dumitrescu, dublu campion cu UTA